

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 187/2010-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď..., Česká republika, zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 365/2004 a jeho rozsudkom zo 17. januára 2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžo 126/2008 a jeho rozsudkom zo 18. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď... o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2009 doručená sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď... (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným

7. januára 2010, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 365/2004 a jeho rozsudkom zo 17. januára 2008 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžo 126/2008 a jeho rozsudkom z 18. februára 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

Týmito postupmi a rozsudkami označených súdov došlo k zamietnutiu žaloby sťažovateľa proti Katastrálnemu úradu v B. (ďalej len „žalovaný“) o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Xo 94/04-Pa z 19. novembra 2004, ktorým bol opravený údaj v katastri nehnuteľností tak, že na liste vlastníctva č. 3820, na ktorom sú evidované stavby na pozemkoch, zrušil zápis S. (zapísanej ako vlastníka) a ako nového vlastníka zapísal Ž., spol. s r. o.

Sťažovateľ opísal skutkový stav takto:

«Sťažovateľ sa stal vlastníkom predmetného majetku (ako fyzická osoba) vedeného na LV č. 3820 k. ú...

Parcela: č.: 17870/3 stavba na pozemku...

Parcela: č.: 17870/4 stavba na pozemku...

na základe „Zmluvy o predaji časti podniku“ uzatvorenej dňa 30. 4. 1992 medzi FFNM ČSFR a S... (zaregistrovaný v zmysle Hospodárskeho zákonníka dňa 10. 10. 1991) dnes po zmene názvu v zmysle zákona č. 513/91 Zb. JUDr. Ing. D. Ď... pridelený Českým štatistickým úradom.

Predmetného majetku sa žalobca nikdy a žiadnym zákonným spôsobom nevzdal, nikomu nepredal a nikomu nedaroval!!

Vlastníctvo k nehnuteľnostiam bolo zapísané na sťažovateľa (nezrušiteľnou) záznamovou listinou a to uzatvorenou „Zmluvou o predaji časti podniku“ zo dňa

30. 4. 1992, ktorá nepodliehala registrácii ŠN s poukazom na ust. § 19 ods. 3 zák. č. 92/92 Zb.

To má ten dôsledok, že pokiaľ sťažovateľ nepodpísal „návrh na vklad vlastníckeho práva“ v zmysle katastrálneho zákona s poukazom na ust. § 133 ods. 2 OZ, a o vlastníctve k týmto nehnuteľnostiam právoplatne nerozhodol v občiansko-súdnom konaní žiadny súd, vlastníctvo takto nadobudnutého majetku nemohlo byť prepísané – prevedené na žiadny iný právny subjekt, iba ak v rozpore so zákonom!!!

Z nepochopiteľných dôvodov (bez akejkoľvek spôsobilej listiny na zmenu vlastníctva) Správa katastra... prepísala vlastníctvo predmetných nehnuteľností na Ž., s. r. o... a ako záznamovú listinu „správny orgán“ použil Rozsudok NS SR sp. zn. 6 Obo 62/03 zo dňa 24. 9. 2003, ktorým otázka vlastníctva riešená nebola, čoho dôkazom je výrok tohto rozsudku!! Vo výroku tohto rozsudku nie je označená žiadna nehnuteľnosť, a preto tento rozsudok nemohol byť použitý ako záznamová listina na prevod vlastníctva. Napriek tomu, správny orgán nehnuteľností na Ž., s. r. o., prepísal (najskôr) na základe rozsudku č. 6 Obo 62/2003 (opakujeme), ktorým nebolo rozhodnuté o vlastníctve k žiadnemu majetku, dôkazy sú v spise.

Na základe protestu Okresného prokurátora B. sp. zn. Pd 2027/04-9 zo dňa 16. 6. 2004, správny orgán vydal „Rozhodnutie“ pod č. Z-981/04 dňa 20. 7. 2004, na základe ktorého vrátil späť vlastníctvo nehnuteľností na sťažovateľa – žalobcu (čo bolo jediným možným zákonným riešením správneho orgánu)!

Sme toho názoru, že „Rozhodnutie“ správneho orgánu nemohol zrušiť správny orgán, ktorý rozhodnutie vydal, ale toto rozhodnutie mohol zrušiť iba súd.

Správny orgán opäť prepísal vlastníctvo predmetných nehnuteľností (v rozpore so zákonom) na Ž., s. r. o., avšak na prevod vlastníctva použil ako záznamovú listinu a to „Dodatok spoločenskej zmluvy“ spoločnosti Ž., s. r. o., zo dňa 23. 11. 1992 napriek tomu, tento dodatok spoločenskej zmluvy nie je listinou spôsobilou na prevod vlastníctva a takouto listinou nie je ani Rozsudok NS SR č. 2 Obo 170/96 zo dňa 14. 5. 1997, čo správny orgán sám potvrdil v odôvodnení Rozhodnutia Krajského katastrálneho úradu v B. č. k. Katastr-41-621-2/99-LK dňa 12. 11. 2001 a v rozhodnutí Katastr-5-29-2/98 -LK zo dňa 14. 7. 1999. Tieto rozhodnutia správny orgán sám vydal, avšak v ďalšom konaní (v

naprosto rovnakom predmete sporu, ale o iných nehnuteľnostiach) tieto svoje rozhodnutia neakceptoval!!

V týchto rozhodnutiach správny orgán konštatuje, že spoločenská zmluva a jej dodatok č. 1 zo dňa 23. 11. 1992 nespĺňa náležitosti požadované ust. § 37 OZ pre určitosť právneho úkonu, keď nehnuteľnosti nie sú v nej presne identifikované. Nespĺňa ani náležitosti § 36, § 42 ods. 1 Katastrálneho zákona a § 39 vyhlášky č. 79/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, to značí, že registrovaná zmena spoločenskej zmluvy zo dňa 23. 11. 1992 pod č. RI 587/92 z 28. 12. 1992 nespĺňa podmienky pre vykonanie záznamu na zmeny vlastníctva v prospech Ž., s. r. o. (v tej dobe už v konkurze).»

Sťažovateľ na správnom orgáne v predmetnom spore neuspel a neuspel ani krajský prokurátor podaním protestu v jeho prospech, preto 3. decembra 2004 podal na krajskom súde žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Xo94/04-Pa z 19. novembra 2004, ktorým žalovaný opravil údaj v katastri nehnuteľností tak, že na liste vlastníctva č. 3820, na ktorom sú evidované stavby na pozemkoch, zrušil zápis S. (zapísanej ako vlastníka) a namiesto nej zapísal ako nového vlastníka Ž., spol. s r. o.

Porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu podľa sťažovateľa spočíva v tom, že „*nesprávnym a nezákonným rozhodnutím oboch súdov sťažovateľ nemal možnosť užívať svoj majetok od nezákonného rozhodnutia správneho orgánu až do súčasnosti*“.

Sťažovateľ je toho názoru, že bolo porušené aj jeho základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, čo vyvodzuje z toho, že „*zákonná sudkyňa JUDr. B. vytýčila pojednávanie na 26. 7. 2007*“, ktoré však bolo odročené na 17. január 2008. Sťažovateľovi bolo 6. novembra 2007 doručené predvolanie na pojednávanie nariadené na 17. január 2008, ktoré „*zaslala už ako predsedkyňa senátu JUDr. V. bez vyjadrenia, prečo nám bol odňatý zákonný sudca JUDr. B.*“. Takýto postup krajského súdu mal podľa názoru sťažovateľa „*za následok nesprávne, nezákonné a hlavne nespravodlivé rozhodnutie vo veci, čím bol porušený čl. 6 ods. 1 Dohovoru*“.

Podľa sťažovateľa konanie trvajúce na oboch stupňoch viac ako „4 roky a 2 mesiace“ zakladá aj porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a taktiež aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ odôvodnil porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že keďže konanie správneho orgánu (žalovaného) bolo podľa jeho názoru nezákonné, «čo súdy prvého a druhého stupňa neakceptovali, a preto rozsudky oboch súdov sú postihnuté vadou „nespravodlivého rozhodnutia“... teda sú nezákonné!».

Sťažovateľ podal v predmetnej veci dovolanie. Dovolacie konanie však bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 113/2009 z 23. septembra 2009 zastavené, pretože „zo žiadneho ustanovenia Piatej časti OSP – Správne súdnictvo – nevyplýva prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu súdu v správnom súdnictve...“.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

«1/ Krajský súd v Bratislave ako porušovateľ v 2. rade vo veci č. k. 1 S 365/2004 zo dňa 17. 1. 2008 a Najvyšší súd Slovenskej republiky ako porušovateľ v 1. rade vo veci č. k. 6 Sžo 126/2008 zo dňa 16. 2. 2009 porušili právo sťažovateľa:

JUDr. Ing. D. Ď..., aby sa jeho vec verejne (za jeho prítomnosti) prerokovala bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 1, a 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitosti v spravodlivom súdnom spore v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako aj porušenie čl. 20 ods. 1, 3 a 4 Ústavy SR a v náväznosti na porušenie čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu k Dohovoru.

2/ Žiadame, aby Ústavný súd SR vydal „NÁLEZ“, ktorým zruší Rozsudok NS SR sp. zn. 6 Sžo 128/2008 zo dňa 18. 2. 2009 a zruší aj Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 365/2004-137 zo dňa 17. 1. 2008 a vráti vec súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

3/ JUDr. Ing. D. Ď. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 500,- Eur, ktoré je Najvyšší súd SR a Krajský súd v Bratislave povinný spoločne a nerozdielne

zaplatiť sťažovateľovi od právoplatnosti nálezu ÚS SR na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jozefa Holiča..., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4/ Najvyšší súd Slovenskej SR a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 289,64 Eur, na účet advokáta..., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ÚS SR.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môžu odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namietal porušenie viacerých práv, a to základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4, čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľ je zastúpený

právnym zástupcom z radov advokátov. Právny zástupca v petite sťažnosti však uplatňuje iba vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Vzhľadom na to, že ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti, zaoberal sa iba namietaným porušením práv uvedených v petite sťažnosti.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom...

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to len na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd poukazuje na to, že v rámci prípravy predbežného prerokovania veci sa oboznámil s viacerými súvisiacimi súdnymi spismi sťažovateľa vedenými ústavným súdom, ako aj s na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom krajského súdu.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 365/2004 a jeho rozsudkom zo 17. januára 2008

Pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu ako prvostupňového súdu a jeho rozsudkom zo 17. januára 2008 v napadnutom konaní, ústavný súd vychádzal zo skutočnosti, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorý limituje výkon tejto jeho právomoci. Z princípu subsidiarity totiž vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy, t. j. právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Proti rozsudku krajského súdu zo 17. januára 2008 bol sťažovateľ oprávnený podať (a aj podal) riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžo 126/2008 a jeho rozsudkom z 18. februára 2009

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Vzhľadom na uvedené bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní posúdiť, či sťažnosť sťažovateľa nie je v časti, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojich práv namietaným postupom a rozsudkom najvyššieho súdu, zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ako

aj relevantnú časť napadnutého rozsudku krajského súdu, na správnosť ktorého najvyšší súd v rozsudku poukázal a stotožnil sa s ním.

Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že predmetom preskúmvacieho konania v danej veci bolo „*rozhodnutie katastrálnych orgánov v konaní o oprave chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona, podľa ktorého správa katastra aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra*“.

Najvyšší súd ďalej vysvetľuje, že inštitút opravy chyby v katastrálnom operáte „*v zmysle ustanovenia § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona slúži výlučne na zosúladenie údajov katastra nehnuteľnosti s verejnými a inými údajmi katastra nehnuteľnosti*“.

Podľa § 59 ods. 4 katastrálneho zákona oprava chýb v katastrálnom operáte nemá vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnostiam; to neplatí, ak ide o opravu podľa § 59 ods. 1 písm. a/ a § 78 ods. 1.“

Najvyšší súd ďalej uvádza, že «*Opravou údajov katastra podľa ustanovenia § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona však nemožno riešiť spor o vlastníctvo*».

Rozhodnutie vydané podľa citovaného ustanovenia „nemá hmotnoprávne, ale len evidenčné účinky, samo osebe nerieši konečným spôsobom otázku“, kto je vlastníkom nehnuteľnosti, resp. kto má vecné právo k nehnuteľnosti.

Všetky údaje o právnych vzťahoch k nehnuteľnosti zapísané v katastri, o ktorých oprávnený tvrdí, že alebo nezodpovedajú súčasnému právnemu stavu, že k ich zápisu došlo bez platného právneho dôvodu, že boli zápisom v katastri vo svojich právach ukrátení, zbavení možnosti s nehnuteľnosťou nakladať alebo k nej vykonávať iné právo a vyžadujú preto zmenu zápisu v katastri, nemožno odstrániť opravou chyby alebo zmenou zápisu postupom podľa § 59 katastrálneho zákona. Právnym prostriedkom k dosiahnutiu zmeny zápisov v katastru nehnuteľností tak, aby zápisy zodpovedali právnemu stavu, je určovacia

žaloba podľa § 80 písm. d OSP, nie žaloba o výmaz či na zrušenie právneho vzťahu zapísaného v katastri nehnuteľností.».

V nadväznosti na právne závery krajského súdu najvyšší súd v odôvodnení napadnutého (potvrdzujúceho) rozsudku uviedol, že *«obsahom pripojených administratívnych spisov a súdneho spisu odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že námietky žalobcu o nesprávnosti rozhodnutí žalovaných správnych orgánov neobstoja.*

Aj podľa názoru odvolacieho ani jedno zo súdnych rozhodnutí označených žalobcom sa netýka priamo a výlučne nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania, nie je nimi určené vlastnícke právo k nim a nemajú ani vplyv na platnosť vykonania zápisu zmeny spoločenskej zmluvy. O viazanosti štátnych orgánov právoplatným rozhodnutím bývalého Štátneho notárstva B. z 28. decembra 1992 č. k. RI 587/92, z ktorého vychádzal aj krajský súd, svedčia aj rozsudky Krajského súdu v Bratislave č. k.: 27 S 60/99-37 z 11. januára 2001 a č. k. 27 S 15/98-22 zo 6. októbra 1998 ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Sžo KS 151/2006 z 9. júla 2007. Odvolací súd preto opätovne poukazuje na to, že riešenie spornej otázky vlastníctva vyplývajúceho z rozhodnutia štátneho notárstva o registrácii spoločenskej zmluvy nepatrí do právomoci správneho orgánu, ale do právomoci súdu (7 OSP).

Základným cieľom, resp. poslaním konania v správnom súdnictve (v rámci ktorého bol vydaný aj žalobcom napadnutý rozsudok krajského súdu) je preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Inými slovami povedané, treba vziať do úvahy, že správny súd „nie je súdom skutkovým“, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Rozhodnutie správneho súdu je výsledkom preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Správny súd nie je správnu inštanciou a nerozhoduje vo veci samej.».

Keďže najvyšší súd sa stotožnil s právnym posúdením a dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku krajského súdu, je odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu potrebné ponímať aj v kontexte odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia. V spojitosti s tým odkazuje ústavný súd aj na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej nadväznosti na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) stabilne zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu (vydaným v správnom súdnictve podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku) je podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, v rámci ktorého súdy preskúmavajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP).

Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Preto treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu, na ktoré sa v plnom rozsahu odvoláva aj najvyšší súd) vyplýva, že sťažovateľovi bolo dostatočne vysvetlené, prečo správny orgán začal konanie o oprave chyby v katastri nehnuteľností (keď sporné nehnuteľnosti boli zapísané do katastra nehnuteľností až na základe žiadosti sťažovateľa z 21. septembra 1995, teda potom, ako bola zaregistrovaná zmena spoločenskej zmluvy o založení obchodnej spoločnosti z 23. novembra 1992, ktorou sťažovateľ vniesol ako nepeňažný vklad majetok

S. do spoločnosti Ž. spol., s r. o., v rozsahu, v akom ho nadobudol na základe zmluvy o predaji časti podniku z 30. apríla 1992, s výnimkou dvoch označených nehnuteľností) a opravil zapísaného vlastníka, ktorým bola S. na nového vlastníka Ž., spol. s r. o. Rovnako ozrejmil sťažovateľovi, že správny orgán už neskúmal spôsobilosť listín z roku 1992 (kúpna zmluva z 30. apríla 1992 a zmena spoločenskej zmluvy o založení obchodnej spoločnosti z 23. novembra 1992), ako ani platnosť rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva B. č. k. RI 587/92 z 28. decembra 1992, ktorým bol správny orgán viazaný aj na základe rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SžoKS 151/2006 z 19. júla 2007, ale len zosúlad'oval vykonané zápisy s nimi. A napokon najvyšší súd správne poukázal na to, že riešenie otázky vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam patrí do právomoci všeobecného súdu, a nie správneho orgánu. K uvedenému je potrebné poznamenať, že konanie pred orgánmi správy katastra o oprave chyby nepredstavuje konanie, cieľom ktorého je riešiť otázku vlastníckeho práva ku konkrétnej nehnuteľnosti v prípade jej spornosti. Spornosť vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je oprávnený záväzným spôsobom vyriešiť iba všeobecný súd v rámci konania o určovacej žalobe. Odvolací súd teda jednoznačne uviedol, ktoré dôvody ho viedli k záveru, že bolo potrebné potvrdiť napadnutý rozsudok krajského súdu.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd konštatoval, že aj keď obsahuje len stručné odôvodnenie opierajúce sa o zistenia správnych orgánov (a krajského súdu), nemožno ho považovať ani za zjavne neodôvodnený, ani za arbitrárny, pričom právne názory, na ktorých je založený, sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými právnymi názormi. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, že v danom prípade najvyšší súd ako správny súd nebol a ani nemohol byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nebolo nahrádzať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, považuje ústavný súd označené rozhodnutie najvyššieho súdu aj v tomto kontexte za ústavne aprobovateľné.

Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, a z tohto dôvodu ju už pri predbežnom prerokovaní odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z odôvodnenia sťažnosti podanej ústavnému súdu vyplýva, že porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu odvodzuje sťažovateľ vo väzbe na porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádza do úvahy ani možnosť porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Absencia porušenia ústavnoprocených princípov totiž zásadne vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecného súdu za porušenie práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru upravených v označenom článku ústavy a dodatkového protokolu (m. m. II. ÚS 201/04, IV. ÚS 184/05, IV. ÚS 189/07). Ústavný súd totiž v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 82/09) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto odmietol sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 365/2004

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že mu v prvostupňovom konaní „*bol odňatý zákonný sudca, bez udania dôvodu*“ (dôvody pozri bližšie na s. 4 tohto uznesenia), a tým malo byť porušené jeho základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, z čoho vyvodzuje, že oba napadnuté rozsudky sú nespravodlivé, ústavný súd túto námietku vyhodnotil ako neopodstatnenú. Z predloženého spisového materiálu nevyplývalo, že by ju

sťažovateľ uplatnil v odvolacom konaní. Pokiaľ by ju prípadne v odvolacom konaní namietal, avšak odvolací súd by sa ňou nezaoberal, iba v takomto prípade by mohol sťažovateľ takýto chybný postup odvolacieho súdu v sťažnosti namietať.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu poskytnutie ochrany konkrétnemu právu alebo slobode v konaní pred ústavným súdom v zásade nie je prípustné, pokiaľ ten, kto má v úmysle sa jej dovolať, najprv nevyčerpal všetky účinné opravné prostriedky, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecným súdom (IV. ÚS 201/04, IV. ÚS 254/08). Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd, tak ako sú uvedené v druhej hlave ústavy, totiž nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (napr. I. ÚS 42/00, IV. ÚS 254/08).

Uvedené právne názory vychádzajú z už citovaného princípu subsidiarity, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, kompetencia ktorého predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 254/08). Ak ústavný súd zistí, že sťažovateľ mal pred podaním sťažnosti možnosť uchádzať sa o ochranu svojich práv na inom orgáne verejnej moci, sťažnosť odmietne pre nedostatok svojej právomoci, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Nad rámec uvedenej argumentácie ústavný súd poukazuje na to, že k zmene zákonného sudcu v posudzovanom konaní došlo podľa jeho zistení zo zákonných dôvodov za splnenia všetkých zákonných podmienok (na základe zmeny v rozvrhu práce sudcov krajského súdu).

4. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom

pod sp. zn. 1 S 365/2004, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžo 126/2008

a) Ústavný súd z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj zo spisu krajského súdu zistil, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu z 18. februára 2009, ktorým bol potvrdený napadnutý rozsudok krajského súdu zo 17. januára 2008, bol sťažovateľovi doručený 16. marca 2009, keď aj konanie bolo právoplatne skončené.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 96/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 212/06, IV. ÚS 103/07) sa ochrana základného práva vrátane práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom a najvyšším súdom) ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05), t. j. vtedy, ak mu bola sťažnosť doručená v čase, keď ešte nedošlo k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa z dôvodu, že príslušný súd ešte vo veci sťažovateľa právoplatne nerozhodol.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd pri skúmaní porušenia základného práva na konanie bez zbytočných prietahov a práva na konanie v primeranej lehote zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o porušení týchto práv (IV. ÚS 226/04).

Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k porušovaniu označených práv, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov toto porušovanie skončilo (IV. ÚS 103/07).

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na obsah a účel čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru základom rozhodujúcim na posúdenie dôvodnosti sťažnosti v tejto časti ústavným súdom.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že v čase, keď bola sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu (22. mája 2009, podaná na poštovú prepravu 18. mája 2009), už bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľ nachádzal po celý čas trvania súdneho konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu vedeného krajským súdom pod sp. zn. 1 S 365/2004, ako aj odvolacím najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Sžo 126/2008. Sťažovateľ sa teda obrátil na ústavný súd so svojou sťažnosťou v čase, keď krajský súd ani najvyšší súd už svojím postupom nemohli porušovať jeho označené práva (obdobne IV. ÚS 211/07, IV. ÚS 300/07).

Ak bol sťažovateľ toho názoru, že v označenom konaní krajského súdu a najvyššieho súdu dochádzalo k zbytočným priet'ahom, mal možnosť domáhať sa ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním sťažnosti ústavnému súdu v čase, keď uvedené súdy ešte v jeho veci konali.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje sťažnosť sťažovateľa v tejto časti za zjavne neopodstatnenú, a preto ju z tohto dôvodu v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

b) Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že najvyšší súd rozhodol o jeho odvolaní na neverejnom zasadnutí kvalifikujúc túto okolnosť za jeho pochybenie znamenajúce porušenie jeho práva na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy najvyšším súdom, ústavný súd uvádza, že postup najvyššieho súdu rozhodujúceho o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 365/2004 zo 17. januára 2008 bez nariadenia pojednávania bol v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, na ktoré v napadnutom rozsudku výslovne poukazuje (§ 250ja ods. 2 prvá veta a § 214 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvou vetou OSP). Napokon, ako to vyplýva zo znenia uvedených zákonných ustanovení účinného v relevantnom čase, hlavnou formou odvolacieho konania je konanie bez nariadenia pojednávania.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd vyslovuje názor, že ak orgán verejnej moci (v danom prípade najvyšší súd) legálnym a dôvodným spôsobom aplikuje právo, dôsledky

vo veci uplatnených právnych predpisov nemôžu znamenať porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa.

Keďže najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu postupoval, aj pokiaľ ide o túto námietku sťažovateľa, spôsobom súladným so zákonom, je namieste uzavrieť, že takýmto spôsobom nemohlo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a sťažnosť je potrebné aj v tejto časti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti obsiahnutými v petite jeho sťažnosti nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2010